

Analist en Product Owner

Hoe werken een analist en Product Owner samen? Daar wilde ik (Linda Haak) meer over weten en vandaar dit interview met Anne-Marie van der Poort en Paul Klaassen. Anne-Marie en Paul werken samen in het project KEI Toezicht (KEI staat voor Kwaliteit En Innovatie en is een moderniseringsprogramma van de Rechtspraak). Anne-Marie is Product Owner van KEI Toezicht Faillissementen en werkt sinds 2003 als rechter bij de Rechtbank Den Haag. Paul is sinds 2001 werkzaam in de IT en is informatie analist in het project.

door Linda Haak (Ordina)

Anne-Marie, hoe was het om als rechter-commissaris in een IT team te gaan werken als Product Owner? Wat waren je verwachtingen en hoe ging dat in de eerste periode?

In april 2015 ben ik begonnen als Product Owner Faillissementen bij het project Toezicht. De vorige PO stopte er toen mee. Ik was zelf al enige tijd key-user en implementatie begeleider van KEI Toezicht bij de Rechtbank in Den Haag. Ik vond het een mooie uitdaging, het was iets heel anders dan ik dagelijks doe. Je wordt als rechter benoemd voor het leven, dit soort kansen buiten je directe vak kom je weinig tegen. Ik wilde het project Toezicht graag laten slagen, dat was ook mijn drijfveer: het systeem krijgen zoals ik het voor ogen had. De digitale vaardigheden die daarbij kwamen kijken waren nieuw en spannend tegelijk. De toenmalige Scrummaster zei dat ik deze rol wel in 8 uur per week zou kunnen vervullen. Het tegendeel was waar, ik ben een dag extra gaan werken en ik heb mijn tijd verdeeld tussen 3 dagen Product Owner zijn en 2 dagen op de rechtbank als rechter-commissaris.

Ik vond het heel erg leuk om op een heel andere manier te gaan werken. Flex werken / het nieuwe werken was nieuw voor mij, maar ik werd er gelijk enthousiast van. Het werken in Jira (het backlog systeem) was wel even wennen.

Anne-Marie, Heb je ICT kennis nodig om een goede Product Owner te zijn?

Het nadeel van een PO die vanaf de papieren werkvloer komt, is dat digitaal werken een grote verandering is. Mijn dochters waren zeer verbaasd dat ik deze rol ging oppakken, zo goed was ik niet met computers volgens hun. Mijn man werkt in de ICT en was vanaf het begin wel direct enthousiast.

Wat me opgevallen is, is dat ICT'ers dingen heel goed kunnen uitleggen. Dat heeft mij erg geholpen. En hoewel ik niet alle technische dingen snap, konden ze met een

goede uitleg waarin ze de effecten vertaalden naar wat het voor de gebruiker betekent, mij wel helpen om een beslissing te nemen.

Paul, hoe was voor jou de omschakeling van waterval werken naar de Agile aanpak, waar je nauw ging samen werken met de Product Owner(s)?

Ik kwam niet uit een pure waterval omgeving. We werkten binnen Spir-it (de Rechtspraak) al voor dit project met Use Cases, een backlog en een beetje iteratief. Wat ik toen al deed, was de business waarde achterhalen. Dus regelmatig vragen: waar doen we dit voor? Doen we dan het juiste?

Met Toezicht gingen we werken volgens Scrum. Door de komst van de Product Owner kwam de business vertegenwoordiging dichtbij, dat was erg handig. Er is altijd actuele parate kennis bij de hand en korte lijntjes om hierover te praten. Een PO kan natuurlijk nooit alleen de hele business vertegenwoordigen. Dat hebben we opgelost door werkgroepen in te richten die het hele land vertegenwoordigen. Dit heeft voor grote betrokkenheid in het land gezorgd. En we hebben er landelijk denken, in plaats van per gerecht denken, mee bereikt.

Voordat we gingen Scrummen waren er in de werkgroepen ook goede discussies, alleen liep het dan vaak spaak op dat er geen besluiten werden genomen.

Anne-Marie vervolgt: "De wisselwerking tussen het IT-team en de business is erg belangrijk. 'Wil je dit echt?' wordt er dan gevraagd. Het voordeel van een PO die niet uit de ICT komt, is dat zij vertrouwt op de kennis en kunde van het Scrumteam en hun adviezen dan ook aanneemt."

Paul zegt: "Ik zie het ook de andere kant op. Als je de Scrumteamleden uitleg geeft over hoe de business werkt, nemen ze dat ook aan en zo kom je gezamenlijk tot de beste oplossing. En dat is het mooie van de samenwerking tussen PO en business analist."

Analist en Product Owner bij de Rechtspraak

Paul, wat vind jij belangrijke eigenschappen van een Product Owner (gerelateerd aan jouw werkzaamheden)?

Dat de PO echt de business vertegenwoordigt, dat hij/zij draagvlak heeft en opzoekt. Wat ik ook belangrijk vind, is dat een PO echt staat voor de keuzes die hij/zij maakt op het gebied van business en ICT.

Maar een PO moet niet rigide zijn, andere oplossingen moeten ook mogelijk zijn. En dan keuzes maken. Ik heb gezien dat als je als PO keuzes maakt, je mensen mee krijgt en dat we daardoor als project heel ver zijn gekomen.

Anne-Marie voegt er aan toe: "Als rechter-commissaris is keuzes maken dagelijks onderdeel van je werk. Dus voor mij heel normaal in de rol van PO!"

Als jullie met een nieuwe epic aan de slag gaan, hoe ziet jullie samenwerking er dan uit?

Paul: "Ik begin met het onderzoeken naar de daadwerkelijke business behoefte. Wat heeft de business nodig, hoe willen ze gaan werken, hoe ziet het huidige proces eruit, met welke randvoorwaarden (zoals wetgeving) moet rekening worden gehouden, etc. Dit gaat vanzelfsprekend in nauw overleg met de PO. En om niet alleen af te gaan op de werkwijze van één rechtbank, gaan Anne-Marie en ik daarvoor de rechtbanken langs. Belangrijk is dat alles in de projectfilosofie blijft. Anne-Marie en ik werken de epic hoog over uit en stemmen die af met de leden van de

landelijke werkgroep. Daarna gaan Anne-Marie en ik met de ontwerpers aan tafel en dan worden het losse stories. Bij refinements ben ik of Anne-Marie erbij. Tijdens de bouw kwamen de teamleden vroeger altijd alleen naar mij toe voor vragen, maar gelukkig gaan ze nu ook naar Anne-Marie. Tijdens de bouw verifieer ik regelmatig of de processen nog steeds gevolgd worden.

Ook kan het nodig zijn dat tijdens het refinieren en de bouw input nodig is van de gebruikers. Dan brengen we het ontwikkelteam in verbinding met representatieve gebruikers. Anne-Marie en ik voelen elkaar goed aan. Soms moeten we keuzes maken die vooral voortkomen uit de digitale vaardigheden van de gebruikers. Dat moeten we dan duidelijk overbrengen naar het team."

Anne-Marie zegt: "Ik blijf altijd hameren op de minimale variant! Vaak is dat namelijk genoeg, dingen die eerst belangrijk lijken, zijn dat later vaak niet. De gebruikers hadden in het begin echt de angst "mijn functionaliteit zit er niet in, dat komt niet goed". Ze hebben ook regelmatig gevraagd: komt het ooit wel af? Volgens mij is het nooit af, we worden namelijk een IT gedreven organisatie."

Wat is de belangrijkste les die jullie hebben geleerd?

Anne-Marie: Blijven nadenken over hoe een ander nadenkt en daarover doorvragen: bedoelen we nou echt hetzelfde? Met respect naar elkaar, elkaar ruimte geven, niet hiërarchisch denken en gezonde interesse in elkaars achtergrond kom je erg ver!

In de basis hadden wij altijd overeenstemming, en gezamenlijk de focus op waar de Rechtspraak naar toe wil. Deze digitaliseringslag is een belangrijke fase voor de Rechtspraak!

Anne-Marie, binnenkort ga jij weer terug naar de rechtbank. Heb jij tips voor de nieuwe Product Owner?

Hak knopen door, wel altijd in goed overleg en met voldoende informatie tot je beschikking. Aarzel niet, maar beslis!

De minimale variant is ook heel erg belangrijk. Eerst het minimum, de rest komt wel, of niet als het niet nodig blijkt te zijn. Draag je visie uit en blijf contact hebben met je achterban. Wat ook belangrijk is: werk zelf met het systeem en wees benaderbaar voor de rechtbanken en het Scrumteam!

Anne-Marie, wat ga je het meeste missen als je weer terug bent op de Rechtbank?

De manier van samenwerken, het flex werken en de Agile manier van werken. Gelukkig zit ik nu in een Agile werkgroep van de Rechtbank Den Haag en hoop ik dit gedachtengoed verder uit te kunnen dragen. Ik vind het echt een hele leuke rol en ik raad het iedereen aan als hij/zij de kans krijgt deze rol te pakken!